

THEATERKRANT

HOME NIEUWS RECENSIES ABONNEREN TM ADVERTEREN COLOFON

Zoek!

RECENSIES

HET WIJDE LAND

TONEELHUIS (STAN, OLYMPIQUE DRAMATIQUE EN MATTHIAS DE KONING)

TONEEL - 30 oktober 2013 - Bourla Antwerpen - [Speellijst](#)

★★★★☆

Een snoeiharde nuchtere vertelling

door Loek Zonneveld gezien 30 oktober 2013

Het is een meedogenloos stuk. Met een onaangename man in een hoofdrol. Die de normering van zijn tijd opzij schopt en zijn eigen instinct volgt. STAN, Olympique Dramatique en Matthias de Koning hebben er een harde en geestige voorstelling van gemaakt.

De altijd weer verbijsterend mooie Bourla is omgetoverd tot een vlakke vloerzaal met tot aan de kale muren van het toneelhuis een met doeken bekleed wijd zielenlandschap. Misschien wel dat van de gloeilampenfabrikant Friedrich Hofreiter uit Arthur Schnitzlers tragikomedie *Het wijde land* uit 1911. Hij loopt over mensen en dwars door minnaressen heen en straal langs zijn ontrouwe echtgenote Genia. Hij is een onaantastbaar, onverwoestbaar en bepaald onaangenaam mens.

Schnitzler moraliseert daar niet over. Hij stelt vast dat egoïstische types als Hofreiter akelig vaak voorkomen en nauwelijks voor normatieve rede vatbaar zijn. Freud, die in Wenen zo ongeveer bij Schnitzler om de hoek woonde maar hem uit bewondering meed, schreef hem op zijn zestigste een felicitatie, die ongeveer neerkomt op: waar ik jaren eindeloze zielknijperige analyses voor nodig heb, dat doet u met zestien personages in vijf bedrijven. Hulde!

De acteurs van STAN en Olympique Dramatique en Matthias de Koning hebben er een kaalgeslagen, snoeiharde en nuchtere vertelling van gemaakt, zonder actreutel-caprisiosoof toneelspelersfranje. Niet aan de sterren geeft men deze personages prijs, slechts aan hun gebreken – om Brecht te citeren. Een enkeling, zoals Hofreiter-vertolker Koen De Graeve, laat zich heel af en toe verleiden tot een toontje teveel of wat ijdel gezwaai met zijn zwierige manen, maar dat zijn kleine smetjes. Bovendien is er dan altijd bijrollenvertolker Damiaan De Schrijver, die de vertelling terug op de rails zet en het kijkersvolk bij de les houdt ('lets verstaanbaarder voor het derde balkon? Daar gaat u wel wat naturel bij verliezen, hoor! Ik waarschuw maar even!').

Er vallen enkele puike vrouwenrollen te genieten, waaronder de zwoel-vileine en tegen het eind gecontroleerd wanhopige Sara De Roo als echtgenote. Dat slot, het duistere en zeer wrede vijfde bedrijf, is een hoogtepunt waar met operatiekamerprecisie naartoe wordt gescalpeerd. De kille Hofreiter vernietigt de jeugd om hem heen, omdat hij ze niet kan uitstaan. 'Ik hou van niemand. Van niemand op de wereld. Wil ik ook niet!'

Apotheose van een grandioze toneelavond. Die we van de vaderlandse schouwburgdirecties overigens vooral niet mogen zien. Op naar Haarlem dus, Toneelschuur, volgende week. Of anders toch naar Vlaanderen afreizen. Het is de moeite waard.

Foto: Bart Grietens

ELDERS

TROUW

★★★★☆

'De personages en de precieze ontwikkeling die Schnitzler hen laat doormaken verhouden zich moeilijk met een lekker los potje acteren. De personages worden door de acteurs zo laconiek neergezet dat voor het publiek nauwelijks helder wordt wat ze drijft en welke diepere betekenis hun handelen zou kunnen hebben.' Robbert van Heuven

NRC HANDELSBLAD

★★★★☆

'Schnitzler was, evenals zijn stad- en tijdgenoot Freud, een psychoanalyticus. Het verbluffende van de voorstelling door Stan is het volkomen anti-psychologische spel. Acteurs Damiaan De Schrijver, Koen De Grave, Jolente De Keersmaecker en Sara De Roo geven kleur aan hun rollen door de vierde wand te doorbreken. Ze kaatsen de emoties van hun personages terug naar het publiek, alsof de tragiek niet bij hen ligt maar bij ons.' Kester Freriks

De nieuwste vacatures van [Theatervacatures.nl](#)

- [Stichting festival 5D](#) 1 november 2013 (festival)productieleider [...]
- [theatergezelschap Vis à Vis](#) 31 oktober 2013 zakelijk leider [...]
- [Ricciotti ensemble](#) 31 oktober 2013 Zakelijk leider [...]

NIEUWS

[Bussemaker zet bewezen kwaliteit centraal](#)

[Voorstelling The Sadists afgelast](#)

[Theater aan het Spui opent laboratorium](#)

[Theatermaker november 2013](#)

[Firma Rieks Swarte stopt](#)

[Maarten Verhoef naar ArtEZ](#)

[Mark Walraven directeur Ostadetheater](#)

[Brigitte Kaandorp wint Dirk Witte Prijs 2013](#)

[En ze heet: Nationale Opera & Ballet](#)

[Jan Zoet brengt zijn idee voor Nederland](#)

RECENSIES

[sterren toegekend door de redactie]

©Theaterkrant 2013

Dit bericht was geplaatst in *Toneel* and tagged *Matthias de Koning*, *Olympique Dramatique*, *Stan*. Bookmark the *permalink*. *Plaats een reactie* of laat een *trackback* achter: *Trackback URL*.

« *Mr. Finney*

4: Still Life »

Plaats een reactie

Uw e-mailadres zal nooit gepubliceerd of gedeeld worden. Verplichte velden zijn gemarkeerd met *

Naam *

E-mail *

Website

Reactie

Plaats Reactie

[How long is now](#)

[De goede mens van Sezuan](#)

[Man](#)

[Programma A: Goecke, Soto, Kylián](#)

[Eerste keer](#)

[Topvorm](#)

[Maar ondertussen](#)

[Zo'n mooie dag](#)

[4: Still Life](#)

[Het wijde land](#)

HOME NIEUWS RECENSIES ABONNEREN ADVERTEREN COLOFON

@2012 THEATERKRANT, EEN UITGAVE VAN THEATERMAKER // TECHNIEK ARJENKP.NL // ONTWERP KOCHXBOS STUDIO NL HOSTING: NEDERHOST